

ПРЕДГОВОР

Целите на устойчивото развитие засягат всички граждани както на България и на Европейския съюз, така и на света като цяло. Устойчивото развитие се отнася за “общество, което осигурява по-добър начин на живот за нас, нашите деца и нашите внуци”, като обхваща икономическото, социалното и екологичното измерение на обществото.

Идеята за „устойчиво развитие” се популяризира като дългосрочна политическа цел от Световната комисия по околна среда и развитие в доклада „Нашето общо бъдеще” пред Генералната асамблея на ООН през 1987 година. Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което “посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди”. Ангажиментите за устойчиво развитие като резултат от срещата на високо равнище по проблемите на планетата Земя и конференцията на ООН по околна среда и развитие, състояла се през 1992 г. в Рио де Женејро, водят до приемането през 2001 г. на Стратегия за устойчиво развитие на Европейския съюз и последващото ѝ обновяване през 2006 година.

През 2005 г. Европейският съвет определи принципи, които да направляват Европа по пътя на устойчивото развитие. Тези принципи включват трайната необходимост от поощряване на икономическия просперитет, основан на иновационна, конкурентоспособна и екологично ефективна икономика, опазване на околната среда и подобряване на качеството ѝ, от насърчаване на справедливостта и социалното сближаване в солидарност с останалата част от света. В обновената стратегия за устойчиво развитие на ЕС са посочени ключовите предизвикателства, пред които сме изправени, а именно:

- изменения в климата и чиста енергия;
- устойчив транспорт;
- устойчиво потребление и производство;
- запазване и управление на природните ресурси;
- обществено здраве;
- социално включване (интеграция), демография и миграция;
- бедност и предизвикателства пред устойчивото развитие.

Европейската комисия в сътрудничество със страните членки разработи система от показатели за устойчиво развитие с цел измерване на прогреса при постигане на устойчиво развитие.

В обзора “Устойчиво развитие на България” са обхванати темите, които отразяват седемте предизвикателства, посочени в стратегия на ЕС, както и основната цел за икономически просперитет и ръководните принципи, свързани с доброто управление. Той е разработен в съответствие с темите и групите показатели, публикувани от Евростат. Седем от включените теми са в съгласие с приоритетните области на Комисията, посочени в нейните съобщения през 2001 и 2002 г., докато темите, свързани с моделите на потребление и производство и доброто управление, водят началото си от “Плана за прилагане” от Йоханесбург. Темата за икономическото развитие е насочена към икономическото измерение на устойчивото развитие и връзките му с Лисабонския процес. Пет от темите са в съответствие и с международните задължения, поети по отношение на Декларацията на хилядолетието.

Показателите засягат икономически, социални, екологични и институционални въпроси и са включени в следните 9 теми:

Тема 1. Социално-икономическо развитие.

Тема 2. Устойчиво потребление и производство.

Тема 3. Социално включване.

Тема 4. Демографски промени.

Тема 5. Обществено здраве.

Тема 6. Промени в климата и енергия.

Тема 7. Устойчив транспорт.

Тема 8. Природни ресурси.

Тема 9. Глобално партньорство и добро управление.

Разглеждат се предимно показатели от първо и второ ниво на тристепенната пирамидална структура на разработената система. Показателите на първо ниво са водещи и са на върха на пирамидата. С тях се наблюдава изпълнението на “общите цели” на стратегията за устойчиво развитие и са с висока комуникативна стойност. Променливите от второ ниво са свързани с оперативните цели на стратегията и са водещите по съответните подтеми. Показателите и от двете нива са налични за повечето страни членки за период най-малко от пет години.

Във въвеждащата част към всяка тема е изложена нейната взаимна обвързаност с другите теми за измерване и отчитане на степента на устойчиво развитие, като са представени и вътрешните връзки между включените в разглежданата тема показатели.

